

POLSKO-UKRAIŃSKIE SPOTKANIA POLONISTYCZNE – POLSKI JĘZYK AKADEMICKI. WPROWADZENIE

Zamieszczone w tym zbiorze artykuły są wynikiem realizacji projektu finansowanego ze środków Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA), mającego na celu promocję języka polskiego oraz osiągnięć polonistycznego językoznawstwa, wiedzy o literaturze i glottodydaktyki polonistycznej w ukraińskim środowisku akademickim. Wnioskodawcą i głównym wykonawcą projektu jest Uniwersytet Warszawski (UW), a partnerem Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka (PUN) w Iwano-Frankiwsku. Projektem kieruje Beata K. Jędryka, adiunkt w Instytucie Polonistyki Stosowanej na Wydziale Polonistyki UW, a koordynatorem ze strony uczelni ukraińskiej jest Samanta Busiło z delegatury NAWA, wykładowca i lektor języka polskiego w Katedrze Języków Słowiańskich PUN, doktorantka w Instytucie Polonistyki Stosowanej UW. Projekt był realizowany w okresie od grudnia 2023 r. do grudnia 2024 r.

Zasadniczym celem projektu jest wzrost kompetencji studentów i młodych naukowców z Ukrainy w posługiwaniu się językiem polskim do celów akademickich (JPA) jako narzędziem w zdobywaniu i prezentowaniu wiedzy, promocji własnych badań oraz nawiązywaniu współpracy badawczej w różnych dziedzinach z instytucjami w Polsce. Doskonalenie umiejętności językowych dotyczy w tym wypadku rozwoju kompetencji rozumienia tekstów oraz tworzenia wypowiedzi ustnych i pisemnych z uwzględnieniem ich gatunków naukowych i dydaktycznych, kompetencji opartych na recepcji, interakcji, produkcji i mediacji. Ponadto projekt służy integracji środowiska akademickiego z Polski i Ukrainy, wymianie myśli naukowej obu tych krajów, popularyzacji osiągnięć naukowców polskich w ukraińskim środowisku akademickim, wzmocnieniu współpracy między Uniwersytetem Warszawskim a Uniwersytetem Przykarpackim oraz wytworzeniu dobrych praktyk w zakresie dydaktyki JPA.

Sformułowanie powyższych celów zostało poprzedzone badaniami ankietowymi przeprowadzonymi w środowisku studentów ukraińskich w Polsce i na Ukrainie oraz w środowisku wykładowców. Zebrane dane świadczą o tym, że większość (58%) wykładowców polskich uczelni jest zdania, że studenci ukraińscy rozpoczynający naukę w Polsce nie są gotowi do podjęcia studiów i posługują się językiem polskim w mowie na poziomie B1, a w piśmie – na poziomie A1/A2. Ponadto większość

studentów ma trudności ze zrozumieniem wykładów o treściach specjalistycznych, z redakcją wypowiedzi (ustnych i pisemnych) w podstawowych gatunkach naukowo-dydaktycznych, ze streszczeniami artykułu naukowego i zredagowaniem pracy rocznej. Tej właśnie problematyki dotyczy przedkładany zbiór dziewięciu artykułów językoznawców, glottodydaktyków i literaturoznawców polskich i ukraińskich. Uczelnie polskie reprezentują następujący autorzy: Uniwersytet Warszawski – Stanisław Dubisz, Beata K. Jędryka, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej – Agnieszka Jasińska; uczelnie ukraińskie: Przykarpaccy Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka – Olga Łazarowycz, Olena Pelekhat, Iryna Spatar, Narodowy Uniwersytet Lwowski im. Iwana Franki – Ałła Krawczuk, Oksana Łozynska, Julia Stefanyszyn. Artykuł autorstwa Samanty Busiło ma podwójną afiliację (UW i PUN).

Należy podkreślić, że jest to już trzeci cykl polonistycznych spotkań polsko-ukraińskich. Pierwszy projekt został zrealizowany w latach 2020–2021, a drugi w latach 2021–2022. Materiały opracowane podczas ich realizacji zostały opublikowane w zeszytach specjalnych „Poradnika Językowego” – 2022, z. 1, ss. 326: *Język, literatura, kultura*; 2022, z. 10, ss. 271: *Lingwistyka, glottodydaktyka, translatoryka*. Podobnie jak w wymienionych wyżej projektach, również w trakcie realizacji obecnego projektu odbył się cykl gościnnych otwartych wykładów dla pracowników, doktorantów i studentów Uniwersytetu Przykarpacciego. W związku z sytuacją wojny na Ukrainie, wywołanej agresją Rosji, wykłady te odbywały się w formie zdalnej, a wygłosili je naukowcy z polskich uczelni – Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie – Stanisław Dubisz, Agnieszka Jasińska, Beata K. Jędryka, Ałła Krawczuk, Grażyna Przechodzka.

Sytuacja wojny na Ukrainie i sytuacja Polski jako kraju przyfrontowego dodatkowo argumentują potrzebę współpracy i wzajemnego wspierania się środowisk intelektualnych obu krajów i ich współpracy. Oczywiście uwarunkowania wojenne kształtują nieco inną hierarchię potrzeb w zakresie relacji obu państw, ale środowiska akademickie Polski i Ukrainy muszą pamiętać o tym, że stanowimy *continuum* kulturowe, które chcemy zachować i którego zachowanie jest naszą powinnością.

Stanisław Dubisz